

štění není, jak žalující strana soudí, právním názorem, nýbrž skutkovým zjištěním. Jeho správnost mohla by býti dovolacím soudem přezkoumávána jenom v mezích přípustných dovolacích důvodů čís. 2 a 3 Šu 503 c. ř. s., pokud by byly uplatněny. Jelikož ho žalující strana s hlediska těchto dovolacích důvodů vůbec nenapadá, stalo se již nepošinutelným a, bez ohledu na svou správnost, i pro dovolací soud závazným skutkovým základem pro rozhodnutí sporu. Na tom nemůže nic změnit okolnost, že železniční vůz může býti vykraden, i když plomby vozu zůstaly neporušeny, neb činí dojem neporušenosti. Posouditi, zda došlo v jednotlivém případě ke krádeži, jest věcí svobodného zhodnocení provedených o tom důkazů, to však nelze podle Šu 503 c. ř. s. v dovolacím řízení vůbec již napadati. Skutkovým zjištěním, že zboží za přepravy nebylo, pozbyla žaloba svého právního základu. Podle Šu 84 žel. dopr. ř. ručí železnice jenom za skutečný úbytek na přepravovaném zboží, ustanovení Šu 61 (4) žel. dopr. ř., podle něhož jest váha, dráhou samou zjištěná a do nákladního listu zapsaná, důkazem proti dráze, nemůže se žalující strana dovolávat s úspěchem, poněvadž se dráze právě zdařil protidůkaz, že tato váha nebyla pravdivá. S názorem, že dráha ručí vůbec a za každou škodu, jež vznikne straně jejím chybným vážením, nelze souhlasiti. Jak nejvyšší soud již opětně rozhodl (srv. č. 3804 sb. n. s.), neváží železnice tak jako veřejně pověřené ústavy k vážení podle zákona ze dne 19. června 1866, čís. 85 ř. zák., zboží za účelem zjištění jeho váhy, nýbrž za účelem splnění nákladní smlouvy, tedy aby vypočítala dovozně a zjistila, kolik zboží bylo jí odevzdáno ku přepravě a má býti příjemci dodáno. Použije-li strana výsledků vážení k jiným účelům, činí tak na vlastní vrub a nebezpečí, dráha neručí za škody, které si strana sama způsobí takovým vlastním, s nákladní smlouvou nesouvisejícím jednáním. To platí jak v tom případě, když dráha špatně váží beze své viny, tak i, když se při vážení dopustí lehkého nebo hrubého zavinění. Proto nemůže žalující strana opřítí svůj nárok o § 95 žel. dopr. ř., nehledíc ani k tomu, že hrubé zavinění železnice nebylo zjištěno, neboť výsledky řízení nedostačují ku posouzení, zda železniční zřízenci věděli již při vážení, že váha jest vadná, či zda zvěděli to teprve dodatečně.

Čís. 5839.

Postupem k vybrání není zabráněno postupníku, by nezažaloval svou pohledávku proti postupiteli, aniž se vyhledává předchozí zažalování postoupeného dlužníka. O tom, zda jde o postup na místě, či k vůli placení, rozhoduje základní právní jednání a v něm se zakládající účel postupu.

(Rozh. ze dne 11. března 1926, Rv I 1924/25.)

Proti žalobě o zaplacení peněžité pohledávky namítl žalovaný pouze, že postoupil žalobci pohledávku proti třetímu, převyšující pohledávku

zažalovanou. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Otázka, zda se mezi stranami uskutečnil výběrný postup, jest otázkou právního posouzení, poněvadž jest řešitelná jenom s použitím hmotněprávních předpisů, není tedy skutkovou otázkou. Proto nemůže býti její řešení napadeno uplatněným důvodem dovolacím podle č. 3 §u 503 c. ř. s., nýbrž by tu na místě byl jedině dovolací důvod podle č. 4 §u 503 c. ř. s. Leč tomuto nemůže dovolací soud v tomto směru přiznati opodstatněnosti. Když odvolací soud správně uznal, že dovolatelovo ručení jako postupitele při postupu pohledávky podle §u 1397 obč. zák. nikterak nemělo býti vyloučeno, nýbrž naopak, že toto ručení dále mělo tížiti dovolatele, sluší schváliti právní názor odvolací stolice, že při postupu nešlo o postup na místě placení, nýbrž že šlo o postup k vůli placení (příkázání k vybrání). Dovolatel jest na omylu, tvrdí-li, že právní otázkou této rozepře jest, zda strany chtěly uzavřít smlouvu o postup, nýbrž jádrem této rozepře jest, že při postupu nešlo o postup na místě placení, nýbrž že šlo o postup k vůli placení. Proto není zapotřebí, obíratí se dovolatelovými vývody, které mají před očima poukaz a jeho právní důsledky a které se obírají postupem na místě placení, při tom přehlížejíce, že jde o postup k vůli placení, tedy o výběrný postup. Jest ovšem přisvědčiti dovolateli, že každým postupem, tudíž i výběrným, nastane proměna pohledávky, tato se však týká pouze postoupené pohledávky, nastane proměna v osobě oprávněného. Naproti tomu neuskutečňuje se postupem jako takovým proměna postupníkovy pohledávky za postupitelem. Skutečnosti, že při postupu na místě placení zaniká postupníkova pohledávka za postupitelem, není zdrojem postupu jako takový, nýbrž jest jím základní jednání první a na něm smluvně nebo na zákoně (exekuce příkázáním na místě placení) založený úhradní účel postupu. Této vlastnosti však nemá výběrný postup (příkázání k vybrání), při kterém není postupovaná pohledávka z cizována, nýbrž zůstává v postupitelově jmění, a postupník nabývá pouze práva, aby ji sice ve vlastním jmění, ale na postupitelův účet uplatnil. Jako exekuce příkázáním pohledávky k vybrání nebrání vymáhajícímu věřiteli, by před úplným úkolem své vykonatelné pohledávky k jejímu vymožení nepoužíval i jiných způsobů exekučních, nejsa vázán, by dříve zažaloval poddlužníka a vyčkával výsledek této rozepře, zrovna tak může postupník při výběrném postupu bez předchozího zažalování postoupeného dlužníka zažalovati vždy takovým postupem nedotčenou svou pohledávku proti postupiteli. Nemůže tedy dovolatel odvozovati z postupu, o který běží, povinnost žalobkyně, aby postoupenou dlužnici zažalovala a nemůže ji činiti zodpovědnou, že tak neučinila. Z toho také plyne bezdůvodnost dovolatelovy námitky, že žaloba je předčasnou, jednak, poněvadž žalobkyně nevyčkala výsledku vyrovnacího řízení u poddlužnice, jednak poněvadž nemohl býti vzat zřetel na platební povinnost poddlužnice ze soudně

schváleného vyrovnání. V tomto směru ovšem jest ještě poznamenati, že pro otázku předčasnosti nebo splatnosti žalobního nároku je podle Šu 406 c. ř. s. rozhodující doba vydání prvního rozsudku, a je po této stránce tedy závažno, že v řečené době (11. května 1925) bylo už usnesení schvalující narovnání v právní moci, a že tím už bylo jisto, že z postoupené pohledávky 58% bylo vůbec ztraceno, kdežto ohledně zbytku 42% téže pohledávky byla možnost dosáhnouti jeho zaplacení až ve 22 měsících.

Čís. 5840.

Při jednáních, vyžadujících zvláštních znalostí, odpovídati jest i za nedostatek pozornosti a znalostí, které mají pouze odborníci (§ 1299 obč. zák.). Zákonným předpisem nedoznává změny s t u p e ň patřičné pečlivosti, nýbrž pouze m ě ř í t k o pro patřičnou pečlivost. Obchodování tělocvičnými potřebami vyžaduje zvláštních znalostí.

(Rozh. ze dne 11. března 1926, Rv I 1967/25.)

Matka nezletilé žalobkyně koupila v závodě žalované firmy dřevěné houpací kruhy. Jakmile žalobkyně počala na kruzích cvičiti, kruhy se rozpadly a žalobkyně se pádem poranila. Žalobní nárok na náhradu škody byl uznán důvodem po právu soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Nesprávné posouzení právní spatřuje dovolatelka v názoru odvolacího soudu, že se ustanovení Šu 1299 obč. zák. vztahuje na každého živnostníka, ať je to obchodník, nebo výrobce. Dovolatelka vykládá tento předpis v ten způsob, že se vztahuje pouze na znalce. V podstatě míní dovolatelka, že v dnešní době velikých podniků nelze požadovati od obchodníka, by znal veškeré podrobnosti jím prodávaných předmětů, by rozuměl, zda je určitý předmět způsobilým k určitému účelu, že takovou znalost lze žádati pouze od výrobce, a z toho dovozuje, že v tomto případě použito je slovo »živnostník« tak, jako ho je používáno v názvu »obchodní a živnostenská komora«, tedy živnostníkem podle Šu 1299 obč. zák., jest jenom výrobce, nikoliv i obchodník. Posléze poukazuje k tomu, že podle Šu 1299 obč. zák. znalec neručí za nedostatek znalostí, když druhá strana věděla, nebo musila věděti, že zdánlivý znalec není znalcem v dotyčném odboru a uvádí, že B-ová (matka žalobkyně) musila dobře věděti, že obchodnice h r a č k a m i není znalcem pro t ě l o c v i č n é předměty, že B-ová neměla spolčhati na výrok prodavačky, že kruhy jsou způsobilé k houpání, nýbrž měla podle zdravého rozumu, když chtěla koupiti kruhy pro vážný sport, obrátiti se na odbornou firmu s tělocvičnými předměty a když již koupila kruhy ve hračkářském obchodě, že ještě předem informovati se měla u skutečných znalců, zda tyto kruhy jsou opravdu způsobilé k houpání. Dovolací soud neshledal,